

Psychometric properties of Motivational Structure Questionnaire in female and male second secondary education adolescent

E. Ebrahimi¹, Kh. Abolmaali Alhoseini^{1*} & K. Hashemian¹

1. Department of Psychology, Faculty of Psychology and Social Sciences, Roodehen Branch, Islamic Azad University, Roodehen, Iran

Abstract

Aim: The study purpose was to determine the psychometric properties of the motivational structure questionnaire in adolescents. **Method:** Research method was correlational and the statistical population included all female and male adolescents from second secondary education in Tehran's 22nd district to 177000 people in the 2016-2017 academic year among whom based on Comrey & Lee (2016) suggestion 426 were selected using multi-stage sampling method. In the first stage, three direction, the north, center and south of Tehran map, in the second stage, three regions, 1, 5 and 18 of each direction and in the last stage of each region randomly Shahid Motahari and Somayeh High Schools from District 1, Shahid Amoyan and Ayin Tarbiat from District 5 and Shahid Mofeghian and Farzanegan from 18 District were selected. The research tool was the Personal Concerns Inventory by Cox & Klinger (2004). After removal of 6 distortion questionnaires and 2 outliers, 418 student data were analyzed using confirmatory factor analysis. **Results:** The results showed that fitness indices of confirmatory factor analysis, confirmatory factor fitness indicators with the exception of the Chi-squared which was equal to 357.58 in 0.001 significant level, support the pattern of two components of adaptive and non-adaptive motivational structures and Cronbach's alpha coefficients for adaptive and non-adaptive motivational structures is respectively 0.73 and 0.77. **Conclusion:** According to the results, the motivational structure scale has appropriate validity and reliability, and it can be used to measure the motivational structure of students, as well as to prevent and detect cognitive, emotional and behavioral damages in schools.

Key words: adolescent, emotional, behavioral, cognitive, factor analysis, motivational structure

Citation: Ebrahimi, E., Abolmaali Alhoseini, Kh., & Hashemian, K. (2019). Psychometric properties of Motivational Structure Questionnaire in female and male second secondary education adolescent. *Quarterly of Applied Psychology*, 13(2): 317-333.

Received: 12 August 2018
Accepted: 26 May 2019

Corresponding author:
Abolmaali@irau.ac.ir

ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ساختار انگیزشی در نوجوانان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم

عصمت ابراهیمی^۱، خدیجه ابوالمعالی الحسینی^{۱*} و کیانوش هاشمیان^۱

۱. گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ساختار انگیزشی در نوجوانان بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری تمام نوجوانان دانش‌آموز دختر و پسر مقطع متوسطه دوم مناطق ۲۲ گانه تهران به تعداد ۱۷۷۰۰۰ نفر در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ بود که از میان آن‌ها بنا بر پیشنهاد کورمی و لی (۲۰۱۶)، ۴۲۶ نفر به روش نمونه برداری چند مرحله‌ای انتخاب شد. در مرحله اول سه جهت شمال، مرکز و جنوب نقشه تهران، در مرحله دوم سه منطقه ۱، ۵ و ۱۸ و در مرحله آخر از هر منطقه به‌طور تصادفی دبیرستان‌های شهید مطهری و سمیه از منطقه ۱، شهید عمویان و آیین تربیت از منطقه ۵ و شهید موفقیان و فرزندگان از منطقه ۱۸ انتخاب شد. ابزار پژوهش پرسشنامه اهداف فردی کاکس و کلینگر (۲۰۰۴) بود. پس از حذف ۶ پرسشنامه مخدوش و ۲ داده پرت، داده‌های ۴۱۸ دانش‌آموز با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی به استثنای شاخص^۲ که برابر با ۳۵۷/۵۸ و در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود؛ از الگوی دو مؤلفه‌ای ساختار انگیزشی انطباقی و غیرانطباقی حمایت می‌کنند و ضریب آلفای کرونباخ برای ساختار انگیزشی انطباقی و غیرانطباقی به ترتیب برابر ۰/۷۳ و ۰/۷۷ بود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج این پژوهش مقیاس ساختار انگیزشی دارای روایی و اعتبار مناسب است و می‌توان از آن برای سنجش ساختار انگیزشی نوجوانان دختر و پسر و نیز پیشگیری و تشخیص آسیب‌های شناختی، هیجانی و رفتاری آن‌ها در مدارس استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: تحلیل عاملی، ساختار انگیزشی، رفتاری، شناختی، نوجوانان، هیجانی

دریافت مقاله: ۹۷/۰۵/۲۱
پذیرش مقاله: ۹۷/۰۳/۱۵

نویسنده مسئول:
Abolmaali@irau.ac.ir

مقدمه

انگیزش^۱ با انرژی، هدایت و مداومت رفتار سر و کار دارد (دسی و رایان، ۲۰۱۲). اساس انگیزش وابسته به این است که چه چیزی منجر به عمل، فکر و پیشرفت انسان می‌شود؛ بنابراین تمرکز محوری پژوهش‌های مرتبط با انگیزش بر شرایط و فرایندهایی است که پشتکار، رشد، سلامت، نشاط و تلاش‌های انسانی را تسهیل می‌کند. اگرچه فرایندهای انگیزشی را می‌توان برحسب ساز و کارهای نهفته در مغز و جسم افراد بررسی کرد؛ اما پراکندگی و وسعت انگیزش انسانی نقش شرایط اجتماعی-فرهنگی تأثیرگذار بر آن را نیز آشکار می‌سازد (گای، روی و والویس، ۲۰۱۷). در مجموع روان‌شناسان، انگیزش را به‌عنوان فرایندهای روانی توصیف می‌کنند که باعث "هدایت، جهت‌گیری و نگهداری رفتار" می‌شود (لیانگ، چانگ، پنگ و لیانگ، ۲۰۱۶). تمایزی قدیمی بین انگیزش درونی و بیرونی وجود دارد. انگیزش درونی به‌عنوان انگیزش برای درگیر شدن در یادگیری به‌خاطر خود یادگیری (کیاسر، کیه، آرنولد، ۲۰۱۷) و انگیزش بیرونی به‌عنوان انگیزش برای درگیر شدن در یک فعالیت یادگیری به دلیل آنچه که در پایان روی می‌دهد؛ توصیف شده است (مورنو، ۲۰۱۰). در الگوی انگیزشی کاکس و کلینگر (۲۰۱۱) که نخست در حیطه سوء مصرف مواد مطرح شد؛ انگیزش به‌عنوان فرایندهایی تعریف می‌شود که راه‌های رسیدن به هدف را میسر می‌سازد. ساختار انگیزشی نقش مهمی را در فعالیت‌های معطوف به هدف ایفا می‌کند و محصول تعامل قسمت‌های مختلف نظام انگیزشی فرد است (سپهری شاملو و کاکس، ۲۰۱۰). در الگوی انگیزشی دو نوع ساختار انگیزشی انطباقی و غیرانطباقی را مشخص کرده‌اند (سلن، مک موران، کاکس، ثودوسی و کلینگر، ۲۰۰۹). دیدگاه کاکس و کلینگر (۲۰۱۱) از دو بخش دغدغه‌های جاری و ساختار انگیزشی تشکیل شده است. با تعیین هدف، حالت انگیزشی آغاز می‌شود که همان دغدغه جاری است. دغدغه جاری حالتی ذهنی است که ماهیت شناختی، ولی رابطه‌ای قوی با هیجان دارد. دغدغه جاری ماهیتی پویا دارد و هشیارانه یا ناهشیارانه منابع فرد را به سمت هدف زیربنایی هدایت می‌کند تا زمانی که فرد هدف را به انجام برساند یا آن را رها کند.

افراد با سبک انگیزشی غیرانطباقی بیشتر تمایل دارند که هیجان‌های خود را از طریق ناسالم برانگیزانند و معمولاً به دنبال اهداف اجتنابی هستند. به‌علاوه این افراد در کسب هدف بدون اندیشیدن به موفقیت یا عدم موفقیت، به پیگیری و به‌طور کلی به شکل غیر واقع بینانه به جستجو و تعقیب اهداف خود می‌پردازند و نسبت به دستیابی به اهدافشان بی‌تفاوت هستند. برعکس افرادی که سبک انگیزشی‌شان انطباقی است؛ منابع خود را صرف تعقیب اهداف سالم می‌کنند (کاکس، کلینگر و فاردی، ۲۰۱۵). در واقع الگوی تعقیب اهداف توسط فرد به عوامل مختلفی از جمله

---

1. motivation

اجتنابی یا اشتیاقی بودن هدف، چهارچوب زمانی عمل، پیش بینی جزئیات، موانع موجود بر سر راه پیگیری اهداف و تعارض بین اهداف مختلف بستگی دارد (کاکس و کلینگر، ۲۰۱۱).

کودک و نوجوان در میان اعضای هر جامعه، به‌عنوان فردی که دارای حساسیت و احساس‌های طبیعی و ویژگی‌های شناختی برای یادگیری است به نظارت بعد از مراقبت شخصی نیاز دارد. پیشرفت هر جامعه تنها با رشد کودکان آن جامعه یعنی کودکانی که از لحاظ جسمانی و روانی اجتماعی قوی هستند؛ امکان‌پذیر می‌شود (کمالی ایگلی و ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۵). انگیزش دانش‌آموزان ریشه در تجربه‌های شخصی آن‌ها دارد؛ به‌ویژه آن‌هایی که با تمایل به درگیری در فعالیت‌های آموزشی و دلایلشان برای چنین کارهایی در ارتباط هستند (اسبقی، طالبی، عابدی، منشئی و فروغی، ۱۳۹۶). بنابراین در فرایند آموزش و یادگیری شناسایی منابع ایجاد انگیزش در دانش‌آموزان از جمله عوامل بسیار مهم محسوب می‌شود (زمانی و طالع پسند، ۱۳۹۶).

از آنجا که اهداف، نقش کلیدی در رفتار بشر ایفا می‌کنند و انجام هر کاری در زندگی مستلزم انتخاب و تعقیب یک هدف است؛ بنابراین، اهداف بخش جدایی‌ناپذیر زندگی هر انسانی است. اهداف فردی به زندگی افراد هدفمندی، ساختار و معنا می‌بخشد (مک موران، کاکس، کوپ، ویتام و هگس، ۲۰۱۰). اهداف پیشرفت، سازه‌ای مهم برای فهم رفتار افراد در محیط‌های آموزشی به شمار می‌رود (فخری، رضایی، پاکدامن و ابراهیمی، ۱۳۹۲). پیگیری اهداف به تعارض بین اهداف مختلف بستگی دارد. رفتار و تجربیات افراد در طول زندگی، پیرامون تعقیب و لذت ناشی از رسیدن به اهداف شکل می‌گیرد. از این رو تعقیب هدفی مناسب برای رسیدن به سلامت روان شناختی از اهمیت خاصی برخوردار است (صالحی فدردی، ۱۳۹۰). به دلیل اهمیت اهداف در سلامت روان و زندگی تحصیلی و اهمیت ساختار انگیزشی هر فرد در پیگیری اهداف، پژوهش‌های متعددی درباره ساختار انگیزشی در دانش‌آموزان و نوجوانان با استفاده از ابزارهای مختلف انجام گرفته است (به‌عنوان مثال: ابراهیمی و ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۶؛ سلیمانیان و فیروزآبادی، ۱۳۹۰؛ سلیمانیان، گل پیچ و درودی، ۱۳۹۲؛ صمیمی، حیرتی، رامش، کردتمینی، ۱۳۹۵؛ ضرغام حاجبی، پورعبدل، سراوانی، ۱۳۹۵). در این راستا کاکس و کلینگر (۲۰۰۰) ابزاری خود گزارشی به نام «پرسشنامه اهداف فردی» را برای ارزیابی ساختار انگیزشی توسعه دادند که ضرورت هنجاریابی آن با توجه به فرهنگ و سن و عدم وجود ابزاری برای سنجش سازه ساختار انگیزشی در جامعه ایرانی به چشم می‌خورد. بنابراین، پژوهش حاضر انجام شد تا به سؤال‌های زیر پاسخ دهد.

۱. آیا الگوی اندازه‌گیری پرسشنامه اهداف فردی از برازش و همسانی درونی قابل قبول در نمونه

ایرانی متشکل از دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه برخوردار است؟

۲. آیا پرسشنامه اهداف فردی در نمونه ایرانی متشکل از دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه

ایران روایی قابل قبولی دارد؟

روش

روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری تمام دانش‌آموزان دختر و پسر ۱۶ تا ۱۸ ساله متوسطه دوم شهر تهران به تعداد ۱۷۷۰۰۰ نفر در نیمسال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ بود. به روش نمونه برداری چند مرحله‌ای در مرحله اول سه جهت شمال، مرکز و جنوب نقشه تهران، در مرحله دوم سه منطقه ۱، ۵ و ۱۸ از هر جهت و در مرحله آخر از هر منطقه به‌طور تصادفی دو دبیرستان شهید مطهری و سمیه از منطقه ۱، شهید عمویان و آیین تربیت از منطقه ۵ و شهید موفقیان و فرزاتگان از منطقه ۱۸ انتخاب شد. کورمی و لی (۲۰۱۶) نمونه‌ای با حجم ۳۰۰ نفر را برای تحلیل عاملی خوب و ۵۰۰ نفر را خیلی خوب می‌دانند. بر این اساس حجم نمونه ۴۲۶ نفر تعیین و انتخاب شد که با ریزش نمونه تعداد دانش‌آموزان به ۴۱۸ نفر رسید. معیارهای ورود به پژوهش شامل دامنه سنی بین ۱۶ تا ۱۸ سال و تحت سرپرستی هر دو والد بودن از زمان کودکی تا زمان حال و معیارهای خروج شامل معلولیت‌ها و بیماری‌های جسمانی مزمن، بیماری‌های شدید روانی، دریافت رواندرمانی یا دارو در طول سال گذشته بود.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه اهداف فردی^۱: این پرسشنامه ۱۰ سؤال توسط کاکس و کلینگر در سال ۲۰۰۴ برای ارزیابی ساختار انگیزشی طراحی شده است و تکمیل آن در سه مرحله انجام می‌شود و شرکت کنندگان باید درجه بندی را بر اساس مقیاسی از ۰ تا ۱۰ در مورد نگرانی خاص در ۱۱ حوزه زندگی انجام دهند که شامل (۱) دستیابی: میزان گرایش یا تمایل برای رسیدن به هدف، (۲) اجتناب: پیشگیری یا اجتناب از رسیدن به هدف، (۳) کنترل: میزان کنترل در مورد آن هدف، (۴) میزان اطلاعات درباره نحوه دستیابی به اهداف، (۵) احتمال موفقیت در صورت تلاش، (۶) شانس: اعتقاد شرکت کننده به شانس برای دستیابی به اهداف بدون انجام تلاش، (۷) خشنودی در صورت رسیدن که انتظار می‌رود با دستیابی به اهداف حاصل شود؛ (۸) ناخشنودی در صورت رسیدن به هدف، (۹) ناراحتی حاصل از نرسیدن به هدف، (۱۰) تعهد: میزان مصمم بودن برای رسیدن به هدف و (۱۱) مدت زمان احتمالی مورد نیاز برای دستیابی به اهداف است. تحلیل عاملی پرسشنامه در پژوهش کاکس و کلینگر (۲۰۰۲ و ۲۰۰۴) نشان دهنده دو عامل ساختار انگیزشی انطباقی عبارت‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۶ و ۷ و غیرانطباقی عبارت‌های ۵ و ۸ بود. در اجرای اولیه پرسشنامه که توسط لامعی، سپهری شاملو و آقا محمدیان شهرباف (۱۳۹۳) انجام شد؛ با وجود توضیح از سوی پرسشگرها، مشخص شد که فهم برخی از ابعاد و درجه بندی آن برای شرکت کنندگان مبهم است. از جمله

ابعاد در تضاد و یا مکمل یکدیگر، تمایل به یک هدف و اجتناب از یک هدف، خشنودی از رسیدن به یک هدف، غمگینی از نرسیدن به یک هدف و ناخشنودی از رسیدن به یک هدف مبهم بود. به همین جهت برای وضوح بیشتر ابعاد اجتناب، ناخشنودی از رسیدن و غمگینی از نرسیدن از ابعاد درجه بندی حذف شدند. حیطه‌های زندگی با ارائه چند مثال متناسب با سن شرکت کننده‌ها کاملاً توضیح داده شد و ابعاد درجه بندی به ۸ سؤال کاهش یافت و به صورت تشریحی ذکر شد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های ساختار انگیزشی انطباقی و غیرانطباقی آن که شاخصی از همسانی درونی پرسشنامه بود به ترتیب برابر با ۰/۷۳ و ۰/۷۷ به دست آمد.

شیوه اجرا. پس از کسب مجوز از آموزش و پرورش و مراجعه به مدارس منتخب و با اجازه و هماهنگی مدیران مدرسه‌ها، صبح قبل از شروع درس، به کلاس‌ها مراجعه و توضیحات مختصری درباره اهداف پژوهش و نحوه تکمیل پرسشنامه ارائه شد و دانش‌آموزان به صورت گروهی در کلاس به پرسشنامه پاسخ دادند. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. داده‌ها پس از حذف ۶ پرسشنامه مخدوش و ۲ داده پرت با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی، نرم افزار ایموس ۱۸ و روش برآورد بیشینه احتمال تحلیل و در این تحلیل این امکان فراهم شد تا هریک از عبارات با یک عامل مکنون بار عاملی ایجاد کنند. به این صورت که سؤال‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۶ و ۷ نشانگرهای عامل مکنون رفتارهای انطباقی و سؤال‌های ۵ و ۸ نشانگرهای عامل مکنون رفتارهای غیرانطباقی در نظر گرفته شدند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر از ۴۲۶ دانش‌آموز ۱۹۲ دختر و ۲۳۴ پسر حضور داشتند. میانگین و انحراف معیار سن آن‌ها به ترتیب ۱۶/۸۶ و ۰/۷۳ بود. سن ۸۰ نفر از دختران (۱۹/۱۳ درصد) ۱۶ سال، ۷۴ نفر (۱۷/۷۰ درصد) ۱۷ سال و ۳۸ نفر (۹/۰۹ درصد) ۱۸ سال و سن ۶۴ نفر از پسران (۱۵/۳۱ درصد) ۱۶ سال، ۱۲۰ نفر (۲۸/۷۰ درصد) ۱۷ سال و ۵۰ نفر (۱۱/۹۶ درصد) ۱۸ سال بود. از بین شرکت کننده‌ها ۱۴۳ نفر (۳۴/۲ درصد) در پایه دوم، ۱۹۱ نفر (۴۵/۷ درصد) در پایه سوم و ۸۴ نفر (۲۰/۱ درصد) در پایه چهارم دبیرستان مشغول به تحصیل بودند. رشته تحصیلی ۱۷۵ نفر (۴۱/۹ درصد) از آن‌ها علوم تجربی و ۲۴۳ نفر (۵۸/۱ درصد) علوم انسانی بود. میانگین و انحراف معیار سن پدران این دانش‌آموزان ۳۸/۰۱ و ۶/۰۴ و سن مادران آن‌ها ۳۷/۵۶ و ۳/۴ بود. تحصیلات پدر ۱۸۶ دانش‌آموز (۴۴/۴۹ درصد) دیپلم و زیر دیپلم، ۱۰۹ نفر (۲۶/۰۷ درصد) فوق دیپلم، ۶۵ نفر (۱۵/۵۵ درصد) لیسانس و ۵۸ نفر (۱۳/۸۷ درصد) فوق لیسانس و بالاتر بود. تحصیلات مادر ۱۲۵ دانش‌آموز (۲۹/۹۰ درصد) دیپلم و زیر دیپلم، ۸۹ نفر (۲۱/۲۹ درصد) فوق دیپلم، ۱۰۹ نفر (۲۶/۰۷ درصد) لیسانس و ۹۵ نفر (۲۲/۷۲ درصد) فوق لیسانس و بالاتر بود. پدران ۳۲۶ دانش‌آموز

۷۷/۹۹ درصد) دارای شغل دولتی، ۱۷۶ نفر (۴۲/۱۰ درصد) آزاد و ۹ پدر (۲/۱۵ درصد) نیز بیکار بود. شغل مادران ۲۰۶ دانش‌آموز (۲۸/۴۹ درصد) خانه‌داری، ۱۳۶ نفر (۳۲/۵۳ درصد) دولتی و ۷۶ نفر (۱۸/۱۸ درصد) آزاد بود.

جدول ۱. ضرایب همبستگی، شاخص‌های توصیفی و توزیع داده‌ها در ساختار انگیزشی

عبارت‌های پرسشنامه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟	-							
۲. تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟	۰/۴۵**	-						
۳. تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟	۰/۴۹**	۰/۶۴**	-					
۴. اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟	۰/۶۳**	۰/۵۷**	۰/۵۷**	-				
۵. تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟	۰/۰۶	۰/۲۸**	۰/۲۵**	۰/۰۸	-			
۶. تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟	۰/۸۱**	۰/۴۰**	۰/۵۳**	۰/۶۶**	۰/۰۵	-		
۷. تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟	۰/۶۰**	۰/۵۶**	۰/۴۸**	۰/۵۷**	۰/۱۷**	۰/۵۹**	-	
۸. چقدر برای رسیدن به این هدف زمان لازم دارید؟	۰/۲۶**	-۰/۰۵	۰/۱۳**	۰/۰۹	۰/۲۰**	۰/۲۲**	۰/۱۵**	-
میانگین	۸/۰۸	۶/۹۷	۷/۱۲	۷/۹۸	۵/۲۲	۷/۳۸	۸/۲۶	۷/۵۹
انحراف معیار	۱/۶۵	۱/۵۴	۱/۶۱	۱/۵۳	۱/۹۳	۱/۵۴	۱/۵۶	۱/۵۴
چولگی	۱/۲۴	-۰/۷۰	-۰/۶۶	-۱/۱۷	-۰/۱۶	-۰/۴۲	-۱/۰۹	-۰/۴۴
کشیدگی	۱/۵۳	-۰/۹۶	۰/۶۳	۱/۲۸	-۰/۴۲	۰/۰۶	۱/۲۵	-۰/۳۹

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

در جدول ۱ همبستگی بین عبارت‌های پرسشنامه در جهت مورد انتظار است و بالاترین ضریب همبستگی بین عبارت‌های اول و ششم ($P = 0.001$) و پایین‌ترین ضریب همبستگی بین عبارت‌های دوم و هشتم ($P = 0.054$) مشاهده می‌شود. مقادیر کشیدگی و چولگی هر یک از عبارت‌ها در محدوده $\pm 1/96$ قرار دارد؛ بنابراین توزیع داده‌های مربوط به هر یک از عبارت‌ها طبیعی است.

جدول ۲. شاخص‌های الگوی اندازه‌گیری حاصل از تحلیل عاملی تأییدی

شاخص‌های برازندگی	مجدور کا	مجدور کای	هنجار شده	مقدور کای	مقدور کای	مقدور کای	مقدور کای
الگوی ساختاری	۶۵/۳۶	۳/۴۴	۰/۰۶۷	۰/۹۴۸	۰/۹۰۷	۰/۹۵۲	
نقاط برش قابل قبول	$P > 0.05$	< 3	< 0.08	< 0.95	< 0.90	< 0.95	

1. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
2. Goodness of Fit Index (GFI)
3. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
4. Comparative Fit Index (CFI)

جدول ۲ نشان می‌دهد که شاخص‌های برازندگی از برازش قابل قبول برخوردار است و الگوی اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده برازش دارد. مقادیر شاخص‌های برازندگی بیانگر برازش قابل قبول الگوی اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده هستند.

جدول ۳. پارامترهای الگوی اندازه‌گیری پرسشنامه ساختار انگیزشی

t	SE	b	متغیرهای مکنون - نشان‌گر
		۰/۸۹	۱ رفتار انطباقی-سؤال ۱
۱۰/۸۲	۰/۰۵	۰/۵۱	۰/۵۲ رفتار انطباقی-سؤال ۲
۱۲/۸۰	۰/۰۵	۰/۵۸	۰/۶۴ رفتار انطباقی-سؤال ۳
۱۷/۶۹	۰/۰۴	۰/۷۳	۰/۷۶ رفتار انطباقی-سؤال ۴
۲۴/۲۲	۰/۰۴	۰/۹۰	۰/۹۶ رفتار انطباقی-سؤال ۶
۱۵/۵۷	۰/۰۵	۰/۶۷	۰/۷۰ رفتار انطباقی-سؤال ۷
		۰/۳۴	۱ رفتار غیرانطباقی-سؤال ۵
۷/۱۱	۰/۱۷	۰/۸۰	۱/۲۱ رفتار غیرانطباقی-سؤال ۸

جدول ۳ نشان می‌دهد که بارهای عاملی استاندارد همه نشانگرها بالاتر از ۰/۳۲ و بالاترین بار عاملی متعلق به سؤال ۶ و پایین‌ترین بار عاملی متعلق به سؤال ۵ است. به دین ترتیب منطبق بر دیدگاه تاباچینک و فیدل (۲۰۱۳) همه عبارت‌ها از توان لازم برای سنجش دو عامل رفتارهای انطباقی و غیرانطباقی برخوردارند. شکل ۱ الگوی اندازه‌گیری پرسشنامه ساختار انگیزشی را نشان می‌دهد.

شکل ۱. بارهای عاملی هر یک از عبارت‌های عامل‌های انطباقی و غیرانطباقی پرسشنامه ساختار انگیزشی

شکل ۱ نشان می‌دهد که شماره سؤال‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۶ و ۷ و شماره سؤال‌های ۵ و ۸ از بار عاملی مطلوب به ترتیب جهت اندازه‌گیری انگیزش انطباقی و انگیزش غیرانطباقی برخوردارند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که پرسشنامه اهداف فردی همسانی درونی قابل قبول و همبستگی سؤال‌های آن با یکدیگر نیز از روایی قابل قبولی برخوردار است. به‌علاوه ساختار دو عاملی پرسشنامه و هر دو مؤلفه ساختار انطباقی و غیرانطباقی ساختار انگیزشی تأیید شدند. انگیزش به حضور یا غیبت در فعالیت، انتخاب نوع فعالیت و میزان تلاش و مداومت برای پیشرفت در آن مربوط است (بهزادنیا، احمدی و امانی، ۱۳۹۴). نظریه خود تعیین‌گری^۱ با ارائه الگوی سلسله مراتبی از انگیزش درونی و بیرونی، به پژوهش‌ها اجازه می‌دهد که تعیین‌کننده‌ها و پیامدهای مرتبط با انواع انگیزش را در سطوح متفاوت بررسی کنند. در این نظریه تحلیل کامل فرایند انگیزش مستلزم در نظر گرفتن سه سازه مهم یعنی انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و بی انگیزشی است (موسوی، ابوالمعالی الحسینی و میرهاشمی، ۱۳۹۶). بر پایه نظریه ارزش-انتظار، انگیزش در آغاز برآیند باورهای افراد درباره پیامدهای احتمالی کنش‌ها و ارزشی است که آن‌ها به پیامدها می‌دهند. افراد زمانی برای انجام تکالیف برانگیخته می‌شوند که پیامد مورد انتظار برای آن‌ها با ارزش باشد. اما هنگامی که پیامدها برای آن‌ها ارزش نداشته باشد برای انجام تکالیف آمادگی کمتری خواهند داشت. انتظارهای پیامد با باورهای کارآمدی مرتبط‌اند. این باورها، انتظارات را تعیین می‌کنند؛ زیرا پیامد مورد انتظار انسان وابستگی زیادی به داوری‌هایش از کاری که می‌تواند انجام دهد دارد (روحی، آسایش، بطحایی، شعوری بیدگلی، بادله و همکاران، ۱۳۹۲).

وقتی شخصی تصمیم می‌گیرد هدفی را دنبال کند؛ حالت انگیزشی مشخصی در او شکل می‌گیرد. این حالت با تعهد شخص شروع و با دست یافتن به هدف یا فاصله گرفتن از آن خاتمه می‌یابد (باقری و امرالهی فر، ۱۳۸۹؛ باقری و ساسانی، ۱۳۸۹). ساختار انگیزشی به سازه‌ای اطلاق می‌شود که جهت‌گیری فرد را درباره علایق، اهداف و دلمشغولی‌ها و آرزوهایش توصیف می‌کند (شاره و عربلین، ۱۳۹۳). کاکس و کلینگر (۲۰۱۱) دو نوع ساختار انگیزشی انطباقی یا سازگارانه و غیرانطباقی یا ناسازگارانه را مشخص و بیان کرده‌اند که اهداف فرد و شیوه‌های وابستگی فرد به آن‌ها ساختار انگیزشی او را نشان می‌دهد که این ساختار می‌تواند انطباقی یا غیرانطباقی باشد. افرادی که سبک انگیزشی غیرانطباقی دارند؛ درصدد هستند هیجان خود را از طریق ناسالم برانگیزانند و اهداف اجتنابی دارند و برای دستیابی به هدفشان حداقل امیدواری را نشان می‌دهند.

---

1. Self-Determination Theory

ویژگی‌های دیگری که می‌توان برای این افراد ذکر کرد؛ حداقل ناراحتی از نرسیدن به هدف، احساس فاصله زمانی از هدف، حداقل تعهد نسبت به اهداف، احساس کنترل پایین نسبت به هدف و حداقل اطلاعات درباره اهداف است. در مقابل افرادی که ساختار انگیزشی انطباقی دارند؛ منابع و انرژی خود را صرف محرک‌های سالم می‌کنند؛ بیشتر به دنبال اهداف مثبت هستند؛ نسبت به اهداف خود تعهد زیادی دارند؛ از دستیابی به اهدافشان لذت زیادی می‌برند؛ اگر به هدفشان نرسند ناراحت می‌شوند؛ نسبت به موفقیتشان خوش‌بین هستند و حداقل تعارض را در بین اهدافشان دارند (سلیمانیان و فیروزآبادی، ۱۳۹۰؛ ایوانیوشانیا و همکاران، ۲۰۱۶).

ویژگی‌های ساختار انگیزشی غیرانطباقی را در مقایسه با ساختار انگیزشی انطباقی می‌توان با توجه به کاهش در ابعاد زیر مطرح کرد: الف) انگیزش اشتیاقی، ب) خوش بینی در رسیدن به اهداف، ج) درگیری هیجانی در دستیابی به اهداف، ه) احساس کنترل در دستیابی به اهداف و به عبارت دیگر، نقش الگوی انگیزشی فرد در موفقیت یا شکست در دستیابی به اهداف مهم‌تر از توانایی‌های ذهنی او است (صالحی فدردی، باقری نژاد، فرزانه و طالبیان شریف، ۱۳۹۰). احساس کنترل و انگیزش درونی از تعیین‌کننده‌های مهم ساختار انگیزشی هستند (کاکس و کلینگر، ۲۰۱۱). تعقیب هدف موجب برخی فرایندهای اجتناب‌ناپذیر در ذهن فرد می‌شود. اولویت آن این است که در فاصله بین آغاز تعقیب هدف تا پایان تعقیب آن هدف این فکر یعنی تعقیب هدف و هیجان‌های مرتبط با آن دائم به ذهن فرد خطور می‌کند و او را به خود مشغول می‌سازد (می، می و دراگوس، ۲۰۱۵).

تعقیب هدف مستلزم حافظه فعال است زیرا تعقیب هدف و کسب آن مستلزم آمادگی و حساسیت مداوم نسبت به همه نشانه‌های مربوط به هدف است. این حساسیت نسبت به نشانه‌های مربوط به آن و استفاده از همه فرصت‌ها برای کسب هدف یک فرایند ضمنی و پوشیده است؛ یعنی فرد باید نسبت به سرخ‌های هدف حساسیت نشان بدهد و حتی وقتی که آگاهانه به هدف نمی‌اندیشد؛ آمادگی اقدام برای کسب هدف را داشته باشد؛ زیرا در غیر این صورت تعقیب هدف موفقیت‌آمیز نخواهد بود (باقری و امرالهی فر، ۱۳۸۹). شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد؛ تعقیب هدف با گرایش فرایندهای شناختی یعنی توجه و یادآوری نسبت به اطلاعات مربوط به تعقیب هدف مورد نظر همراهی می‌شود. یعنی فرد حتی به‌طور خودکار بیشتر به چیزی توجه می‌کند یا چیزی را به یاد می‌آورد که نشانه‌ای از هدف مورد نظر وی دارد یا بیشتر به چیزی توجه می‌کند یا چیزی را به یاد می‌آورد که نشانه‌ای از هدف مورد نظر او است یا او را به سمت هدف مورد نظر سوق می‌دهد (جیانگ، ۲۰۱۸؛ وگت، دی هاور و کرامبز، ۲۰۱۱؛ وگت، دی هاور، مورس، ون دام و کرامبز، ۲۰۱۰).

انگیزش هم نتیجه شناخت دانش‌آموزان از قبیل افکار، اعتقادات، نگرش‌ها و انتظارات و هم شرایط محیطی از قبیل پیامدهای مورد انتظار و دشواری تکلیف، تلقی می‌شود (بروفی، ۲۰۱۳). مطابق با نظریه انتظار X ارزش دانش‌آموزان به وسیله تولید دو نیروی اصلی یکی انتظارشان از رسیدن به هدف یادگیری و دیگری ارزش هدف یادگیری برانگیخته می‌شود. اگر انتظار رسیدن به هدف یادگیری یا ارزش هدف یادگیری صفر باشد؛ دانش‌آموزان هیچ نوع انگیزشی برای یادگیری نشان نمی‌دهند (گالا، امیمیا و وانگ، ۲۰۱۸؛ گائو، مارش، پارکر، مورین و دیک، ۲۰۱۷).

دانش‌آموزانی که انتظارات موفقیت بالایی دارند؛ تکالیف چالش انگیز بیشتری را انتخاب می‌کنند در دشواری‌ها بیشتر مقاومت می‌کنند و بهتر از دانش‌آموزان با انتظارات موفقیت پایین عمل می‌کنند (زاهی، کومار، تریمبل، ۲۰۱۷). خودکفایتی یا قضاوتی که دانش‌آموزان درباره توانایی‌هایشان برای انجام تکلیف در یک حوزه خاص شکل می‌دهند (مورنو، ۲۰۱۰)؛ تأثیر عمیقی بر انگیزش یادگیری دانش‌آموزان دارد (دورکسن، وای، بابیس، اندرسون، اسکیلینگ و مارتین، ۲۰۱۷). با توجه به نتایج پژوهش حاضر مقیاس ساختار انگیزشی دارای روایی و اعتبار مناسب است و می‌توان از آن جهت سنجش ساختار انگیزشی دانش‌آموزان استفاده کرد. همانطور که صالحی فرددی (۱۳۹۰) عنوان می‌کند؛ آسیب‌های شناختی، هیجانی و رفتاری ارتباط تنگاتنگی با مشکلات مربوط به تعقیب هدف دارند. یعنی هر قدر مشکلات و آسیب‌های موجود بر سر راه تعقیب هدف بیشتر باشند؛ آسیب‌های شناختی، هیجانی و رفتاری نیز بیشتر بروز می‌کنند؛ بنابراین لازم است که در مدارس جهت پیشگیری و تشخیص آسیب‌های یاد شده از مقیاس ساختار انگیزشی که روایی و اعتبار مناسب آن در این پژوهش تأیید شد؛ استفاده شود.

هر پژوهشی در بطن خود محدودیت‌هایی خواهد داشت که تعمیم یافته‌های پژوهش را با محدودیت رو به رو می‌سازد. از جمله محدودیت‌های این پژوهش محدود شدن نمونه به دانش‌آموزان نوجوان مدارس شهر تهران و نیز اینکه مقیاس ساختار انگیزشی می‌تواند فقط نمونه‌ای از سازه شایستگی تحصیلی را بسنجد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آینده در مورد دانشجویان، اقشار و شهرهای دیگر انجام و برای سنجش دقیق‌تر بهتر است که در کنار این ابزار از روش‌های مشاهده و مصاحبه و یا گزارش والدین و معلمان نیز استفاده شود.

سپاسگزاری

از مسئولان آموزش و پرورش، مدیران مدارس و دانش‌آموزان مناطق ۲۲ گانه شهر تهران که اجرای این پژوهش را میسر ساختند؛ قدردانی می‌شود. این مقاله برگرفته از پایان نامه نویسنده اول در مقطع دکتری در رشته روان‌شناسی تربیتی است.

منابع

- ابراهیمی، عصمت، و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه. (۱۳۹۶). نقش واسطه‌ای ساختار انگیزشی در رابطه بین توانایی‌های شناختی با رفتارهای پرخطر در نوجوانان. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۳(۲): ۱۹۰-۱۷۱.
- اسبقی، مریم، طالبی، هوشنگ، عابدی، احمد، منشی، غلامرضا، و فروغی، احمدعلی. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش برنامه شناختی رفتاری مارتین بر کاهش ناتوان کننده رفتارهای انگیزشی و خود ناتوانی یادگیری. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۱۷(۱): ۳۸-۳۰.
- باقری، فریبرز، و امرالهی‌فر، ژینوس. (۱۳۸۹). مقایسه ساختار انگیزشی و تحمل ابهام در دانش‌آموزان دختر با وضعیت اقتصادی-اجتماعی بالا و پایین شهر تهران. *نوآوری‌های مدیریت آموزشی (اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی)*، ۵(۴ پیاپی ۲۰): ۱۵۸-۱۴۳.
- باقری، فریبرز، و ساسانی، عشرت. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه ساختار انگیزش در کاربران ۱۵ تا ۲۸ ساله معتاد به اینترنت و بهنجار در شهر تهران. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۴(۹): ۶۸-۴۹.
- بهزادیا، بهزاد، احمدی، مالک، و امانی، جواد. (۱۳۹۶). بررسی ساختار عاملی پرسشنامه خودتنظیمی انگیزشی در کلاس تربیت بدنی دانشگاهی. *پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی*، ۷(۱): ۳۴-۲۵.
- روحی، قنبر، آسایش، حمید، بطحایی، سید احمد، شعوری بیدگلی، علیرضا، و بادله، محمدتقی، و رحمانی، حسین. (۱۳۹۲). ارتباط خودکارآمدی و انگیزه تحصیلی در بین گروهی از دانشجویان علوم پزشکی. *مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد*، ۸(۱): ۵۱-۴۵.
- زمانی، مهناز، و طالع پسند، سیاوش. (۱۳۹۶). تأثیر مداخلات چند بعدی انگیزشی-رفتاری بر انگیزه پیشرفت، عملکرد و انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان دختر پایه هفتم. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۱۲(۱): ۱۰۹-۹۲.
- سلیمانیان، علی اکبر، و فیروزآبادی، عباس. (۱۳۹۰). رابطه ساختار انگیزشی با سلامت روان و نگرش به مواد مخدر در دانشجویان. *اعتیاد پژوهی*، ۵(۴): ۴۰-۲۵.
- سلیمانیان، علی اکبر، گل پیچ، زینب، و دررودی، حمید. (۱۳۹۲). مقایسه تاب‌آوری رفتارهای پرخطر بر اساس ساختار انگیزشی در نوجوانان. *مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی*، ۵(۲): ۳۹۴-۳۸۷.
- شاره، حسین، و عربلین، هما. (۱۳۹۳). رابطه ساختار انگیزشی با باورهای فراشناختی و راهبردهای کنترل فکر. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۶(۲): ۱۸۷-۱۷۲.
- صالحی فدردی، جواد. (۱۳۹۰). مقایسه ساختار انگیزشی و سبک‌های خوردن در زنان مبتلا به اضافه وزن و چاقی و دارای وزن طبیعی. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۳(۲): ۱۷۰-۸۱.

صالحی فدردی، جواد، باقری نژاد، مینا، فرزانه، زهرا، و طالبیان شریف، جعفر. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین ساختار انگیزشی و رضایت زناشویی. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۱(۱): ۱۵۲-۱۳۳.

صمیمی، زبیر، حیرتی، حبیبه، رامش، سمیه، و کردتمینی، مسلم. (۱۳۹۵). نقش انگیزش تحصیلی در تبیین رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان اقشار آسیب‌پذیر. *سلامت روانی کودک*، ۳(۳): ۸۵-۹۵.

ضراغ حاجبی، مجید، پورعبدل، سعید، و سراوانی، شهرزاد. (۱۳۹۵). مقایسه خودتنظیمی و رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان مبتلا به اختلال نقص توجه-بیش‌فعالی و دانش‌آموزان عادی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد*، ۱۸(۳): ۸۷-۹۷.

فخری، زهرا، رضایی، عاطفه، پاکدامن، شهلا، و ابراهیمی، سارا. (۱۳۹۲). نقش واسطه‌ای باورهای خودکارآمدی تحصیلی در پیش‌بینی اهداف پیشرفت بر اساس عاطفه مثبت و منفی در نوجوانان. *مجله روان‌شناسی کاربردی*، ۷(۱): ۶۸-۵۵.

کمالی ایگلی، سمیه، و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه. (۱۳۹۵). تبیین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بر اساس فرایندهای ارتباطی خانواده و کمالگرایی در نوجوانان دختر. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۰(۳): ۳۹-۲۹۱.

لامعی، بی بی عفت، سپهری شاملو، زهره، و آقا محمدیان شرفیاد، حمیدرضا. (۱۳۹۳). بررسی ارتباط ساختار انگیزشی و اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان کارشناسی شاهد دانشگاه فردوسی مشهد. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۴(۱): ۷۰-۵۵.

موسوی، سیده شایسته، ابوالمعالی الحسینی، خدیجه، و میرهاشمی، مالک. (۱۳۹۶). ساختار عاملی تأییدی مقیاس ارزیابی شایستگی تحصیلی در دانش‌آموزان دختر نوجوان. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۱(۲): ۲۷۵-۲۹۴.

References

- Brophy, J. E. (2013). *Motivating students to learn*. Routledge.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2016). *A first course in Factor Analysis* (2nd Ed.). Routledge.
- Cox, W. M. & Klinger, E. (2002). Motivational structure: Relationships with substance use and processes of change. *Journal of Addictive Behaviors*, 27(1): 925-940.
- Cox, W. M., & Klinger, E. (2000). *Personal concerns inventory*. Copyrighted test available from W. Miles Cox.
- Cox, W. M., & Klinger, E. (2002). Motivational structure: Relationships with substance use and processes of change. *Addictive Behaviours*, 27(6): 925-940.
- Cox, W. M., & Klinger, E. (2004). Measuring motivation: The motivational structure questionnaire and personal concerns inventory. In W. M. Cox & E. Klinger (Eds.), *Handbook of motivational counseling: Concepts, approaches, and assessment* (pp. 141-174). New York, NY, US: John Wiley & Sons Ltd.

- Cox, W. M., & Klinger, E. (2011). *Handbook of motivational counseling: Goal-based approaches to assessment and intervention with addiction and other problems* (2nd Ed.). Wiley-Blackwell.
- Cox, W. M., Klinger, E., & Fardari, J. S. (2015). The motivational basis of cognitive determinants of addictive behaviors. *Addictive Behaviors*, 4(4): 16-22.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2012). *Handbook of theories of social psychology*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Durksen, T. L., Way, J., Bobis, J., Anderson, J., Skilling, K., & Martin, A. J. (2017). Motivation and engagement in mathematics: a qualitative framework for teacher-student interactions. *Mathematics Education Research Journal*, 29(2): 163-181.
- Galla, B. M., Amemiya, J., & Wang, M.-T. (2018). Using expectancy-value theory to understand academic self-control. *Learning and Instruction*, 58(3): 22-33.
- Gogol, K. M. (2016). *Students' affect and motivation: Assessment, structure, and development* (Doctoral dissertation, University of Luxembourg, Luxembourg).
- Guay, F., Roy, A., & Valois, P. (2017). Teacher structure as a predictor of students' perceived competence and autonomous motivation: The moderating role of differentiated instruction. *The British journal of educational psychology*, 87(2): 224-240.
- Ivaniushina, V., Alexandrov, D., & Musabirov, I. (2016). The structure of students motivation: Expectancies and values in taking data science course. *Educational Studies Moscow*, 4(1): 229-250.
- Jiang Y. V. (2018). Habitual versus goal-driven attention. *Cortex: A Journal Devoted to The Study of The Nervous System and Behavior*, 10(2): 107-120.
- Kaiser, F. G., Kibbe, A., & Arnold, O. (2017). *Self-determined, enduring, ecologically sustainable ways of life: attitude as a measure of individuals' intrinsic motivation*. In G. Fleury-Bahi., E. Pol., O. Navarro, Handbook of Environmental Psychology and Quality of Life Research. Springer International Publishing.
- Liang, C. T., Chang, C.-C., Peng, L. P., & Liang, C. (2016). The moderating effect of intrinsic motivation on rural practice: a case study from Taiwan. *Innovations in Education and Teaching International*, 15(2): 1-10.
- Mih, V., Mih, C., & Drago, V. (2015). Achievement goals and behavioral and emotional engagement as precursors of academic adjusting. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 209(1): 329-336.
- Moreno, R. (2010). *Educational psychology*. Wiley & Sons, Inc.
- Sellen, J. L., McMurrin, M., Cox, W. M., Theodosi, E., & Klinger, E. (2006). The Personal Concerns Inventory (Offender Adaptation): Measuring and enhancing motivation to change. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 50(3): 294-305.
- Sellen, J. L., McMurrin, M., Theodosi, E., Cox, M., & Klinger, E. (2009). Validity of the offender version of the Personal Concerns Inventory with adult male prisoners. *Psychology, Crime & Law*, 15(5): 451-468.

- Sepehri-Shamloo, Z., & Cox, M. (2010). The relationship between personality subtypes and motivational structure among alcohol abusers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5(3): 1922-1926.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (5th Ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson, Boston.
- Vogt, J., De Houwer, J., & Crombez, G. (2011). Multiple goal management starts with attention: goal prioritizing affects the allocation of spatial attention to goal-relevant events. *Experimental Psychology*, 58(1): 55-61.
- Vogt, J., De Houwer, J., Moors, A., Van Damme, S., & Crombez, G. (2010). The automatic orienting of attention to goal-relevant stimuli. *Acta Psychologica*, 134(1): 61-69.
- Zahay, D., Kumar, A., & Trimble, C. (2017). *Motivation and active learning to improve student performance*. In creating marketing magic and innovative future marketing trends. Springer, Cham.
- McMurran, M., Cox, W. M., Coupe, S., Whitham, D., & Hedges, L. (2010). The addition of a goal-based motivational interview to standardised treatment as usual to reduce dropouts in a service for patients with personality disorder: A feasibility study. *Trials*, 11(1): 98-115.

***

پرسشنامه اهداف فردی/ساختار انگیزشی

به مهم‌ترین دلمشغولی، آرزو یا هدفی که در هر یک از حیطه‌های زندگی دارید؛ فکر کنید. سپس ضمن در نظر داشتن مهمترین هدف خود در هر یک از حیطه‌های زندگی، آن را بر روی ابعاد مختلف در جدول زیر، درجه بندی کنید. ابتدا همه ابعاد آن حیطه را نمره‌گذاری کنید و بعد به حیطه دیگر زندگی بپردازید. اگر در یک حیطه خاصی هیچگونه هدفی ندارید؛ ردیف مربوط به آن حیطه را خالی گذاشته و به حیطه بعدی بروید؛ ابعاد درجه بندی از ۰ تا ۱۰ برای هر دلمشغولی، آرزو و هدف است.

۱- یک هدف، آرزو یا دغدغه را در خانواده در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند کمک به والدین، انجام وظایف شخصی در خانواده و یا هر هدف دیگری باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱-۱ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲-۱ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۳-۱ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۴-۱ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۵-۱ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس به این هدف برسید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۶-۱ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۷-۱ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۸-۱ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
- ۲- یک هدف را در مورد مسائل مالی، اقتصادی و شغلی در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند پس‌انداز کردن، انجام کاری برای کسب درآمد، یادگیری یک مهارت برای کسب پول و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱-۲ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲-۲ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۳-۲ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۴-۲ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۵-۲ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس به این هدف برسید؟

- ۲-۶ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۷ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۸ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۱ یک هدف را در مورد روابط با خانواده و بستگان در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند ایجاد رابطه بهتر یا صمیمی‌تر با خانواده و بستگان، دوری یا کم کردن رابطه با خانواده و دوستان و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
 ۱-۳ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۳ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۳ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۴-۳ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۵-۳ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۶-۳ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۷-۳ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۸-۳ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۴-۱ یک هدف را در حیطه اوقات فراغت و سرگرمی در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند ایجاد یک سرگرمی جدید، کم کردن یا افزایش اوقات فراغت و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
 ۱-۴ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۴ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۴ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۴-۴ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۵-۴ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۶-۴ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۷-۴ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۸-۴ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۵-۱ یک هدف را در حیطه روابط صمیمی و عشق در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند ایجاد یک رابطه صمیمی با یک دوست، همکلاسی، حیوان خانگی و ... و یا کنار گذاشتن و حذف یک رابطه صمیمی با یک شخص و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
 ۱-۵ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۵ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۵ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۴-۵ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۵-۵ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۶-۵ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۷-۵ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۸-۵ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۶-۱ یک هدف را در حیطه مسائل بهداشتی، سلامت و پزشکی در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند مراقبت از سلامتی در هنگام ورزش، مراقبت برای بیمار نشدن در موقع امتحانات، تلاش برای غلبه بر یک بیماری و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
 ۱-۶ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۶ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۶ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۴-۶ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۵-۶ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۶-۶ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۷-۶ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۸-۶ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۷-۱ یکی از مواردی را که می‌خواهید تغییر دهید مشخص کنید: تغییرات جسمانی (مانند لاغر کردن، عمل زیبایی و یا ...) تغییر در روابط با دیگران، تغییر در وضعیت تحصیلی، تغییر در عادت‌ها و سبک زندگی. حالا با توجه به تغییری که در نظر گرفتید، مشخص کنید که:
 ۱-۷ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۲-۷ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
- ۳-۷ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰

- ۴-۷ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۵-۷ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۶-۷ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۷-۷ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۸-۷ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۸- یک هدف را در حیطه آموزش و تحصیل در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند موفق شدن در امتحانات مدرسه، قبولی در رشته دلخواه در کنکور و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
- ۱-۸ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۲-۸ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۳-۸ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۴-۸ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۵-۸ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۶-۸ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۷-۸ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۸-۸ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۹- یک هدف را در حیطه مسائل مذهبی و معنوی در نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند آشنا شدن بیش‌تر با اصول دینی و مذهبی، شناخت بیشتر خدا پیامبر و ... شناخت ادیان دیگر، تلاش برای رشد معنوی و اخلاقی خود و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
- ۱-۹ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۲-۹ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۳-۹ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۴-۹ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۵-۹ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۶-۹ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۷-۹ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۸-۹ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۱۰- یک هدف را در مورد مصرف سیگار و سایر مواد نظر بگیرید. هدف شما می‌تواند مصرف نکردن سیگار و سایر مواد، تجربه کردن سیگار و سایر مواد، تلاش برای ترک دادن سیگار یک نفر از اطرافیان، آشنایی با مواد مخدر و محرک جدید و یا هر هدف دیگر باشد که در نظر دارید. حالا با توجه به هدف خود مشخص کنید که:
- ۱-۱۰ تا چه حد تمایل دارید که به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۲-۱۰ تا چه حد روی شرایط رسیدن به این هدف کنترل دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۳-۱۰ تا چه حد برای رسیدن به این هدف اطلاعات لازم را دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۴-۱۰ اگر تلاش خود را بکنید تا چه حد موفق خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۵-۱۰ تا چه حد امکان دارد که به‌طور شانس‌ی به این هدف برسید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۶-۱۰ تا چه حد از رسیدن به این هدف خشنود خواهید شد؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۷-۱۰ تا چه حد برای رسیدن به این هدف احساس تعهد می‌کنید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰
- ۸-۱۰ برای رسیدن به این هدف چقدر زمان لازم دارید؟
 ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰